

**Emerituspiispa Matti Sihvosen valmistama saarna 13.3.2020
talvisodan päättymisen 80-vuotispäivänä Puijon kirkossa**
Jumalanpalvelus peruttiin koronaviruksen vuoksi.

Evankeliumi 2. paastonajan sunnuntai, toinen vuosikerta, Mark. 9: 17-29.

Eräs mies väkijoukosta sanoi Jeesukselle: ”Opettaja, minä toin poikani sinun luoksesi. Hänessä on mykkä henki. Se ottaa hänet valtaansa missä vain. Se paiskaa hänet maahan, ja hän kuolaa ja kiristelee hampaitaan ja menee aivan jäykäksi. Pyysin, että opetuslapsesi ajaisivat hengen pois, mutta ei heistä ollut siihen.”

Silloin Jeesus sanoi heille: ”Voi tätä epäuskoista sukupolvea! Kuinka kauan minun on vielä oltava teidän keskuudessanne? Kuinka kauan minun pitää kestää teitä? Tuokaa poika minun luokseni.” He toivat pojan Jeesuksen luo. Jeesuksen nähdessään henki heti kouristi poikaa, ja tämä kaatui, kieriskeli maassa ja kuolasi. Jeesus kysyi pojan isältä: ”Kuinka kauan hänellä on ollut tämä vaiva?” ”Pienestä pitäen”, vastasi mies. ”Henki on monet kerrat kaatanut hänet, jopa tuleen ja veteen, jotta saisi hänet tapetuksi. Sääli meitä ja auta, jos sinä jotakin voit!” ”Jos voit?” vastasi Jeesus. ”Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo.” Silloin pojan isä heti huusi: ”Minä uskon! Auta minua epäuskossani!”

Kun Jeesus näki, että väkeä tuli aina vain lisää, hän käski saastaista henkeä sanoen: ”Mykkä ja kuuro henki, minä käsken sinua: lähde pojasta äläkä enää mene häneen!” Henki huusi, kouristi poikaa rajusti ja lähti hänestä. Poika jäi makaamaan elottoman näköisenä, ja monet sanoivatkin: ”Nyt hän kuoli.” Mutta Jeesus tarttui häntä kädestä ja auttoi hänet jalkeille, ja hän nousi.

Kun Jeesus sitten oli mennyt sisään ja vain opetuslapset olivat paikalla, nämä kysyivät häneltä: ”Miksi me emme kyenneet ajamaan sitä henkeä pojasta?” Hän vastasi: ”Tätä lajia ei saa lähtemään muulla kuin rukouksella.”

Saarna

Puijon tornissa toimi talvisodan aikana ilmavalvonnassa kuopiolaisia lukion tyttöjä. Tasan 80 vuotta sitten tytöt kiipesivät viimeisen kerran alas tähystäjien paikalta. Rauha oli tullut. Yksi näistä ilmavalvojista, Anja Castren, kirjoittaa muistelmissaan mm. näin: *”Tämä päivä on verikirjaimin kirjoitettu jokaisen suomalaisen mieleen. Tuona rauhanpäivänä koko Suomen kansa itki ja murehti. Liput olivat puolitangossa ja lentolehtiset surureunaisia/.../ Suomessa vallitsi maansuru, vaikka olisi pitänyt vallita ilo ja riemu. Sairaalassa olivat sotilaatkin itkeneet.”* Tilanne antoi raavaalle miehellekin luvan itkeä ääneen. Nekin, joita alueluovutukset eivät koskeneet, itkivät yhdessä kotiseutunsa menettäneiden kanssa. Suomen kansa oli yhtä.

Maaliskuun kolmastoista säilyy suomalaisten mielissä ja muistoissa. Talvisota on häviämätön muisto pienen kansan eloonjäämistäistelusta. Koville otti, mutta Suomi jäi eloon. Sen tähden ei tänään tarvitse itkeä, vaan kiittää.

Kansan taistelussa on aina kyse myös yksilöiden taistelusta. Kun lukemattomat suomalaiset menettivät lapsen, puolison, veljen, sisaren, isän tai äidin, se tarkoitti elinikäistä taistelua ikävän ja menetyksen painaessa mieltä. Myös kodin ja kotiseudun jättäminen vieraan vallan käsiin oli katkeraa. Se pani meidän karjalaisten ja kaikkien muiden evakoiden henkisen kestävyyn äärimmäisen lujille. Toisaalta tämän päivän uutiskuvat miljoonien Syyrian ja muiden maiden pakolaisten hädästä ja epätoivosta asettavat meidän kokemuksemme evakkomatkoista ja siirtolaisuudesta oikeisiin suhteisiin. On totta, mitä virressä sanotaan: *"Hätä ja tuska maailman suurempi on kuin aavistan"*.

Mutta elämä on taistelua ilman sotaakin. Yhdellä yhtä, toisella toista. Äsken lukemassani evankeliumin kohdassa kerrottiin väsyneestä isästä, joka kävi uuvuttavaa taistelua lapsensa, sairaan poikansa puolesta. Avun saaminen tuntui toivottomalta, sillä epätoivoinen isä oli yrittänyt ja etsinyt apua jo vuosikymmeniä, pojan lapsuudesta lähtien.

Evankeliumin kertoi, että paikalla oli kerääntynyt suuri joukko ihmisiä. Jeesuksen oppilaat koettivat auttaa, mutta eivät kyenneet siihen. Onnettoman isän viimeinen toivo kiinnittyi Jeesukseen. Mutta heikoissa kantimissa se toivo oli, sillä Isältä vaadittiin uskoa. Sitä hänellä ei ollut. Koko väkijoukko saa kuulla miehen tuskaisen parahduksen: *"Auta minua epäuskossani"*.

Tuntuuko tutulta? Eikö meistäkin moni ole juuri noita miehiä ja naisia, isiä ja äitejä tai nuoria, joiden usko on hakusalla, Sydämessä on vain epäuskoa. Olimme kerran varmoja ja rohkeita ja palavia. Nyt sen sijaan olemme kuin sammunut tuhkakasa. Mutta tuhkakasassa säilyy kipinä yllättävän kauan. Se tarvitsee vain Pyhän Hengen pienen tuulen vireen syttyäkseen liekkiin. Pieni kipinäinenkin kelpaa Kristukselle.

Evankeliumin kertomuksen mies, joka uskoi, vaikka epäuskossaankin, sai avun. Poika parani. Mies lähti kotiinsa onnellisena. Sen sijaan Jeesuksen oppilaat olivat onnettomia. Me emme osanneet auttaa. Miksi emme voineet? Mikä vika meidän toiminnassamme oli? Ei Jeesus ruvennut oppilaitaan moittimaan eikä vikoja etsimään. Sen sijaan hän sanoi yksinkertaisesti: *"Tätä (sairautta) lajia ei saa lähtemään muulla kuin rukouksella."*

Rukouksella! Mitä tekemistä sillä on nykymaailmassa? Olemme taipuvaisia uskomaan, että eri tieteenalojen saavutukset ratkaisevat vaikeimmatkin ongelmat. Monet uskovat, että lukemattomat tekniikan ja lääketieteen edistysaskeleet johtavat varmoin askelin yhä varmempaan onneen ja täydellisempään maailmaan. Rukousta ei enää tarvita. Uskonnon aika on ohi.

Olemme eläneet talven, jonka kaltaista kukaan ei ennen muista kokeneensa. Syitä siihen ei kukaan osaa varmasti sanoa. On kuitenkin pakko myös tunnustaa, että ihminen itse saastuttaa jatkuvasti ilmaa ja vettä. Tuhansia eliölajeja on jo kuollut sukupuuttoon. Onko meillä perusteita uskoa ihmisen hyvyyteen, viisauteen ja kaikkivoipaisuuteen?

Mitä me ajattelemme ihmisen mahdista, kun pienen pieni virus, jota ei voi nähdä tehokkaimmallakaan mikroskoopilla, saa koko maailman pelkäämään, lentoyhtiöiden peruuttamaan lentonsa, miljoonakaupungit ja jopa kokonaiset valtiot sulkemaan rajansa ja pörssikurssien ennen näkemättömän laskun. Ihmisen itsevarmuus on koetuksella. Eikö meillä avuttomilla pitäisi olla enemmän nöyryyttä tunnustaa, että pelkkä tieto ei riitä elämän hallitsemiseen. Tarvitaan viisautta ja ymmärrystä, tarvitaan myös uskoa, jotta säilyttäisimme elämän rohkeuden ja tulevaisuuden toivon!

Maaliskuun 13.1940 ja tämä päivä 80 vuotta myöhemmin eroavat tietysti monessa toisistaan. Mutta paljon niillä on myös samankaltaisuutta. Yhteistä on se, että maailmaa hallitsevat tänäänkin ne suurvallat, joilla on eniten taaloja ja tykkejä. Tänään on yhtä totta kuin ennenkin että suurvaltoja ei liikuta pienten taistelu elämästä ja kuolemasta. Suurvalta ei tunnusta moraalialta tai oikeudenmukaisuutta. Vain aseet ja voima ratkaisevat. Pienen kansan on autettava itse itseään. Pieneltä vaaditaan yksimielisyyttä. Vain sellaisena se on vahva puolustamaan itsenäisyyttään,

Kaikesta huolimatta olemme onnekkaita. Meidän suomalaisten ei tarvitse viettää talvisodan päättymisen 80-vuotista merkkipäivää itkien eikä katkerana. Itkut on itketty. Saamme iloita ja olla ylpeitä siitä, että kansamme löysi yksimielisyyden ja säilytti itsenäisyyden. Se on arvo, jota kannatti ja kannattaa puolustaa viimeiseen asti.

Elämä on meille jokaiselle arvaamaton ja täynnä kysymyksiä. Se vaatii käyttämään kaiken viisauden, jotta selviäisimme yksilöinä, ja että selviäisimme kansana. Voi käydä, että vaikka panemme yhteen kaiken viisautemme, ja taitomme, joudumme kuitenkin toteamaan, että omat neuvot ovat lopussa. Tulee mieleen, että emme ole vielä turvautuneet häneen jolla on kaikki valta. Rukouksen ovi on auki. Siitä huolimatta välistä näyttää, ettei kukaan voi auttaa. Epäusko pimittää toivon. Mutta silloinkin voi huutaa **"Minä uskon! Auta minua epäuskossani!**